MAGAZYN metropolitalny

Kraków, listopad, nr 4/2022

STRATEGIA METROPOLIA KRAKOWSKA 2030
efekty 2022 r.

MAGIA METROPOLII KRAKOWSKIEJ
galeria zdjęć

POTENCJAŁ TURYSTYCZNY OBSZARU
wizytówki gmin

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Rzeczpospolita Polska
Unia Europejska Fundusz Spójności

SPIS TREŚCI

WSTĘP
3 Magia współpracy Metropolii Krakowskiej

STRATEGIA METROPOLIA KRAKOWSKA 2030
4-5 Moc efektów, czyli jak realizujemy wspólną strategię?

INTELIGENTNE ZARZĄDZANIE
6-7 Metropolia Krakowska inteligentnie zarządzana

ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ
8-9 Metropolia Krakowska przyjazna środowisku

MOBILNOŚĆ
10-11 Metropolia Krakowska sprzyjająca ekologicznej i efektywnej mobilności

GOSPODARKA
12-13 Metropolia Krakowska innowacyjna i konkurencyjna

KULTURA CZASU WOLNEGO
14-15 Metropolia Krakowska inspirująca i czerpiąca z rożnorodności

EDUKACJA
16-17 Metropolia Krakowska sprzyjająca skutecznej edukacji włączającej

USŁUGI SPOŁECZNE
18-19 Metropolia Krakowska zapewniająca nowoczesne usługi społecze

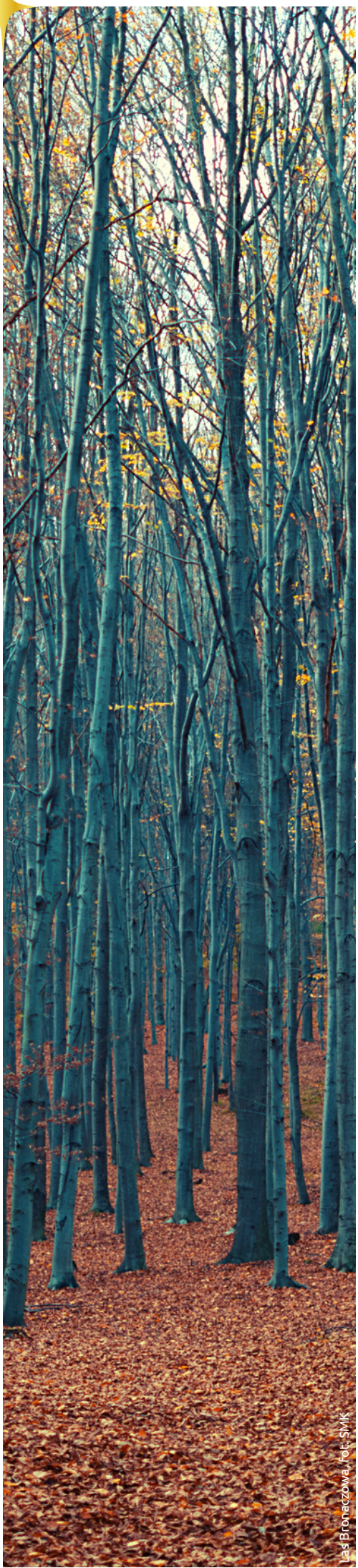
MAGIA METROPOLII KRAKOWSKIEJ
20-21 Magiczne miejsca Metropolii Krakowskiej
22-23 Kraków. Miasto źródeł
24 Biskupice. Zatrzymaj się i... zostań!
25 Czernichów. Kajakiem po ptasim raju
26 Igołomia-Wawrzeńczyce. Bogactwo czarnej ziemi
27 Kocmyrzów-Luborzyca. Na szlaku Kościuszki
28 Liszki. To lubię!
29 Michałowice. Kultura bez granic
30 Mogilany. Po prostu odetchnij!
31 Niepołomice. wPUSZCZAją marzenia!
32 Skawina. Z tradycją w przyszłość
33 Świątniki Górne. Gmina w metalu wykuta
34 Wieliczka. Solny skarb
35 Wielka Wieś. Mała Polska
36 Zabierzów. Jurajska kraina aktywności
37 Zielonki. Aktywnie, barwnie, tradycyjnie

METROPOLIA W OBIEKTYWIE
38-39 Magia Metropolii Krakowskiej

Magazyn Społeczności Metropolitalnej
listopad 2022, Nr 4/2022

ISSN 2720-2119

Opracowanie:
Zespół Stowarzyszenia Metropolia Krakowska
ul. Reymonta 20, 30-059 Kraków,
tel. 12 34 18 512, biuro@metropoliakrakowska.pl

Las Bronaczowa, fot. SMK

fot. Wiesław Majka

Magia współpracy Metropolii Krakowskiej

Szanowni Państwo,

z przyjemnością przedstawiam Państwu specjalne wydanie Magazynu Metropolitalnego, które w wyjątkowy sposób wprowadzi Was w magiczną przestrzeń naszego Stowarzyszenia.

Metropolia Krakowska to unikalna płaszczyzna dobrowolnej współpracy, której moc tkwi w sile oraz różnorodności jej członków. Właśnie dlatego stanowi ona znakomitą formułę do wypracowywania komplementarnych dla całego obszaru rozwiązań zgodnych ze wspólnie podjętym kierunkiem działań.

Za nami pierwszy rok wdrażania Strategii Metropolia Krakowska 2030, a dzięki obranemu w niej kierunkowi wspólnie mierzymy się z wyzwaniami współczesnego świata.

Stojąc u progu 2023 r. podejmujemy się podsumowania całorocznej pracy w 7 obszarach tematycznych. W Magazynie z satysfakcją prezentujemy liczne efekty naszych wspólnych działań, w ramach których - dzięki wielostronnej współpracy - możemy realizować przedsięwzięcia mające wpływ na zrównoważony rozwój całego obszaru.

Niewątpliwym atutem Metropolii Krakowskiej jest jej potencjał kulturowy i przyrodniczy. Właśnie tu bije kulturalne serce całej Małopolski, a magiczne miejsca odnajdujemy w zakątkach każdej z naszej gmin.

Dlatego też serdecznie zachęcam do zapoznania się z drugą częścią Magazynu, która poświęcona jest prezentacji potencjału turystycznego obszaru.

Zaprezentowane karty poszczególnych gmin informują o atrakcyjnych miejscach, lokalnych produktach czy ciekawych wydarzeniach cyklicznych. Pokazują zróżnicowanie dziedzictwa kulturowego oraz bogactwa naturalnego naszego obszaru.

Zachęcając do ich odkrywania podkreślamy tym samym wyjątkową różnorodność Metropolii Krakowskiej, która dzięki magii współpracy tworzy unikatową wartość. Wartość wyrażoną we wspólnym, mądrym i efektywnym działaniu na rzecz rozwoju ponadlokalnego. Wartość, która stanowi niepowtarzalną **#MocMetropolii**!

Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia życzę Państwu zdrowia, pełnego wytchnienia odpoczynku w gronie najbliższych oraz wszelkiej pomyślności w realizacji obranych celów w nadchodzącym nowym roku.

Jacek Majchrowski
Prezes Zarządu
Stowarzyszenia Metropolia Krakowska

Moc efektów, czyli jak realizujemy wspólną strategię?

„Strategia Metropolia Krakowska 2030" realizowana jest w 7 dziedzinach współpracy ponadlokalnej. Ich cele strategiczne osiągane są poprzez realizację Planów Działania, które przygotowywane są partycypacyjnie (z zaangażowaniem przedstawicieli gmin Metropolii Krakowskiej oraz ekspertów) w ramach prac komisji oraz forów tematycznych i określają opisy działań zmierzających do realizacji założonych wskaźników. W 2022 r. opracowano trzy plany działań w ramach dziedzin: inteligentne zarządzanie (strategia komunikacji), gospodarka oraz środowisko i przestrzeń (gospodarka przestrzenna).

7 DZIEDZIN WSPÓŁPRACY METROPOLII KRAKOWSKIEJ DO 2030:

Na łamach specjalnego wydania Magazynu Metropolitalnego prezentujemy Państwu moc efektów pierwszego roku wdrażania Strategii Metropolia Krakowska 2030. Realizując kolejne zadania, krok po kroku, zmierzamy w kierunku wizji Metropolii Krakowskiej 2030. Metropolii Możliwości.

MAGIA WSPÓŁPRACY

W celu opracowywania, nadzorowania oraz monitorowania efektów realizacji planów działań, Walne Zebranie Członków powołało spośród swoich członków **Komisje tematyczne**. Biuro Stowarzyszenia Metropolia Krakowska współpracuje z przedstawicielami komisji przy stymulowaniu partnerstw i przedsięwzięć, kształtowaniu precyzyjnych celów i planów działań, zapewniając obsługę i merytoryczne wsparcie.

W ramach Stowarzyszenia działają **4 komisje tematyczne**, których struktura odpowiada zadaniom określonym w 7 dziedzinach współpracy, wynikających ze Strategii Metropolia Krakowska 2030.

KOMISJE TEMATYCZNE

- Komisja ds. inteligentnego zarządzania
- Komisja ds. mobilności
- Komisja ds. środowiska i przestrzeni
- Komisja ds. edukacji, kultury, gospodarki i usług społecznych

W każdej gminie Metropolii Krakowskiej powstał **zespół ds. współpracy metropolitalnej**, którego członkowie wchodzą w skład metropolitalnych **forów tematycznych w 7 obszarach działania**. Forumowicze zaangażowani są w tworzenie Planów Działania, prowadzenie bieżącej wymiany informacji i dobrych praktyk we właściwym tematycznie zakresie, analizę danych i wsparcie merytoryczne komisji tematycznych. Efekty ich wspólnych działań prezentujemy na kolejnych stronach tego wydania Magazynu.

MOC PROGRAMOWANIA DZIAŁAŃ

Priorytetowe zadania do realizacji przez Stowarzyszenie w ciągu każdego roku kalendarzowego określają **Roczne Programy Prac**. Odnoszą się one w szczególności do celów wynikających ze Strategii, Planów Działania oraz priorytetów określanych przez Członków Stowarzyszenia.

Projekt Rocznego Programu Prac na 2023 r. zakłada m.in. uchwalenie Strategii ZIT MK 2021-2027, powołanie Metropolitalnej Komisji Urbanistycznej, przyjęcie Planu Zrównoważonej Mobilności Metropolii Krakowskiej (SUMP), efektywne zakończenie projektu KMA4Business oraz przyjęcie kolejnych planów działania.

REALIZACJA STRATEGII W LICZBACH - 2022 ROK

7 **DZIEDZIN** WSPÓŁPRACY METROPOLITALNEJ

3 OPRACOWANE **PLANY DZIAŁAŃ**

4 **KOMISJE** TEMATYCZNE

200 **CZŁONKÓW** ZESPOŁÓW METROPOLITALNYCH

11 **FORÓW** TEMATYCZNYCH

80 **SPOTKAŃ** PRZEDSTAWICIELI FORÓW

Metropolia Krakowska inteligentnie zarządzana

INTELIGENTNE ZARZĄDZANIE to dziedzina, której działania skoncentrowane są na zacieśnianiu więzi współpracy pomiędzy członkami Stowarzyszenia i budowaniu relacji z otoczeniem zewnętrznym. Aby skutecznie podejmować decyzje przez pryzmat polityki opartej na dowodach, kluczowym zadaniem jest zmierzenie się z wyzwaniem gromadzenia i analizy danych. Nieodłączne są także działania wzmacniające wiedzę i kompetencje kadr, a także wspierające budowę społeczeństwa obywatelskiego i partycypację.

Przestrzeń współpracy

Realizacja wspólnych działań możliwa jest głównie dzięki aktywnej postawie członków zespołów metropolitalnych. W 2022 r. w ramach Stowarzyszenia działało **11 forów tematycznych**, odbyło się ponad 80 spotkań, w tym 1 wyjazdowe.

Coroczne podsumowanie efektów współpracy realizowane jest w trakcie **15 spotkań** zespołów ds. współpracy metropolitalnej oraz **Forum Metropolii Krakowskiej**, które już po raz trzeci jest okazją do spotkania i wymiany myśli między wszystkimi osobami zaangażowanymi we współpracę metropolitalną. Zgromadzone podczas spotkań pomysły i usprawnienia stanowią podstawę do dalszej pracy.

Obserwatorium i rozwój banku danych

Aby podejmować przemyślane decyzje kluczowe jest oparcie ich na rzetelnych danych. Odpowiedzią na tę potrzebę jest opracowana w tym roku w ścisłej współpracy z przedstawicielami wszystkich gmin **Koncepcja Obserwatorium Rozwoju Metropolii Krakowskiej**. Stanowi ona szczegółowy opis rozwiązania, które ma nam pozwolić na zbieranie i przetwarzanie dużych ilości danych.

Przeprowadzone badania społeczne w gminach otaczających Kraków pokazały, że ponad 80% mieszkańców Metropolii jest zadowolonych z jakości życia. Badania stanowiły uzupełnienie Barometru Krakowskiego.

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Rok 2022 to także intensywne prace nad zakończeniem projektów poprzedniej Strategii ZIT, przygotowaniem nowej i otwarciem dialogu o wykorzystaniu środków w ramach nowego rozdania. Opracowanie **projektu Strategii ZIT** MK 2021-2027 stanowi punkt wyjścia do wdrażania projektów z kolejnej perspektywy finansowej UE.

Rozwój współpracy terytorialnej

Łączymy siły z instytucjami oraz gminami obszaru funkcjonalnego. Potwierdzeniem tego są zawarte porozumienia i podpisy złożone na deklaracji poparcia idei współpracy metropolitalnej. W 2022 r. zyskaliśmy 15 nowych partnerów.

Elżbieta Burtan
Wiceprezes Zarządu SMK
Wójt Gminy Zabierzów

Kluczem do inteligentnego zarządzania w ramach Stowarzyszenia jest ścisła współpraca możliwa dzięki odświeżeniu formuły działania komisji tematycznych oraz powołaniu zespołów ds. współpracy metropolitalnej we wszystkich 15 gminach.
Moc Metropolii Krakowskiej drzemie w potencjale ludzi zaangażowanych w jej działania. Budowana od 2014 r. metropolitalna społeczność to stale rozwijający się zespół specjalistów wspólnie tworzących rozwiązania w siedmiu dziedzinach rozwoju ponadlokalnego.

Wizerunek i komunikacja z otoczeniem

Nieodłącznym elementem wszystkich działań Stowarzyszenia jest spójna komunikacja. Przyjęta w kwietniu **Strategia Komunikacji Metropolii Krakowskiej na lata 2022-2030** wskazuje drogę do skutecznej prezentacji efektów współpracy oraz dzielenia się wiedzą. Wypracowany w ramach Forum Komunikacji i Promocji dokument stanowi pierwszy plan działania wynikający ze Strategii Metropolia Krakowska 2030.

W celu sprawnej komunikacji z otoczeniem zaktualizowana została **strona internetowa Metropolii Krakowskiej**. Dzięki wzbogaceniu jej o platformę do komunikacji, wymiana informacji między członkami gminnych zespołów ds. współpracy metropolitalnej stanie się łatwiejsza.

MAGIA WSPÓŁPRACY

W ramach dziedziny inteligentne zarządzanie współpracowaliśmy z wieloma partnerami, m.in. Komisją Europejską, Bankiem Światowym, Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej, Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (inicjatywa Jaspers), Związkiem Miast Polskich, Centrum Obsługi Informatycznej Miasta Krakowa, Związkami ZIT miast wojewódzkich, Metropolią Poznań, Adrianem Gamoniem i Agencją More Bananas.
Dziękujemy za wsparcie, inspiracje i dzielenie się swoją wiedzą!

Metropolia Krakowska przyjazna środowisku

Działania w ramach dziedziny **ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ** ukierunkowane są m.in. na zapewnienie wysokiej jakości powietrza oraz efektywnej gospodarki energetycznej. Kluczowym zadaniem stojącym przed Stowarzyszeniem jest opracowanie oraz wprowadzenie sprawnego systemu gospodarowania przestrzenią uwzględniającego ograniczenia środowiskowe. Szeroko zakrojone działania w ramach tej dziedziny obejmują także racjonalną gospodarkę odpadami i efektywne wykorzystanie surowców oraz zapewnienie wielofunkcyjnych terenów zielonych.

Działania na rzecz czystego powietrza

Pomimo wielu przeszkód, przez cały 2022 rok konsekwentnie i niemal jednogłośnie gminy Metropolii realizowały zadania w walce o czyste powietrze. Dążąc do wysokiej jakości życia mieszkańców Stowarzyszenie przedstawiło wspólne stanowisko sprzeciwiające się zmianom w uchwale antysmogowej.

Dzięki pracy ekodoradców z projektu EKO-TEAM w samym 2022 r. wymieniono około 2,5 tys. „kopciuchów" we wszystkich gminach Metropolii Krakowskiej, co miało pozytywny wpływ na poprawę jakości powietrza.

Społeczności energetyczne

W 2022 roku rozpoczęła się realizacja projektu COMANAGE poświęconego tworzeniu oraz wspieraniu społeczności energetycznych zarządzanych przez lokalne wspólnoty. Jednym z oczekiwanych efektów projektu będzie rozwiązywanie i przeciwdziałanie barierom prawnym, administracyjnym, finansowym, społecznym i organizacyjnym napotykanym przez te społeczności.

Krzysztof Wołos
Wójt Gminy Wielka Wieś

Środowisko i przestrzeń to jedne z najważniejszych obszarów działalności naszego Stowarzyszenia. Szeroko pojęte, wielowymiarowe działania związane z zapewnieniem neutralności klimatycznej – pomimo trudności – konsekwentnie są przez nas prowadzone.
To właśnie w sile naszego konsekwentnego, przemyślanego i jednomyślnego działania tkwi moc Metropolii Krakowskiej.

Gospodarka przestrzenna

Opracowanie założeń i intensywne prace nad przygotowaniem Planu działania dotyczącego współpracy w zakresie gospodarowania przestrzennego Metropolii Krakowskiej zaowocowały dokumentem, który w grudniu 2022 roku zostanie przedstawiony do przyjęcia przez Walne Zebranie Członków SMK.

Opublikowanie „Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Metropolii Krakowskiej do 2030 r." w portalu internetowym Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej Krakowa sprawiło, że dokument ten stał się ogólnodostępny.

Wizyta studyjna włodarzy gmin Metropolii Krakowskiej w Barcelonie była okazją do zapoznania się z dobrymi praktykami w zakresie planowania przestrzennego w Metropolii Barcelońskiej.

Razem dla klimatu

Realizacja projektu INTERLACE pozwoliła na opracowanie, we współpracy z pracownikami Uniwersytetu Autonomicznego w Barcelonie, map zagrożeń związanych ze zmianami klimatu w gminach Metropolii Krakowskiej. Dzięki tym działaniom znacznie podniosła się ogólna świadomość problemów, z którymi borykają się poszczególne gminy i ich mieszkańcy.

Nowe platformy współpracy

W celu nawiązania między gminami dialogu na rzecz wspólnego wysiłku w dążeniu do gospodarki o obiegu zamkniętym powołane zostało Forum Gospodarki Odpadów Komunalnych. Prace rozpoczęło również Forum Klimatu.

Zyskanie statusu przyjaciela Misji Klimatycznych Unii Europejskiej wiąże się m. in. z dostępem do wiedzy i narzędzi pomocnych w dążeniu do neutralności klimatycznej.

MAGIA WSPÓŁPRACY

Działania w obszarze środowisko i przestrzeń nie byłyby możliwe bez współpracy z partnerami, m.in. dr. hab. Łukaszem Mikułą, prof. Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetem Autonomicznym w Barcelonie i przedstawicielami Sveą Busse i Johannesem Langemeyerem, Kancelarią Prawną Dr Krystian Ziemski & Partners w Poznaniu, spółką Ścieki Polskie Sp. z o. o. oraz Instytutem Edukacji Środowiskowej.
Dziękujemy za wsparcie, inspiracje i dzielenie się swoją wiedzą!

Metropolia Krakowska sprzyjająca ekologicznej i efektywnej mobilności

Działania w dziedzinie **MOBILNOŚĆ** koncentrują się na zacieśnianiu współpracy i koordynowaniu relacji między wszystkimi interesariuszami zaangażowanymi w zarządzanie transportem oraz zapewnianiu mieszkańcom Metropolii Krakowskiej najwyższej jakości, efektywnego i ekologicznego systemu transportowego. Istotnym aspektem założeń zrównoważonej mobilności jest także integracja różnych form transportu przy jednoczesnym wzroście znaczenia mobilności aktywnej.

Integracja taryfowo-biletowa

W ramach prac Grupy Roboczej przygotowane zostały główne założenia integracji taryfowo-biletowej na terenie Metropolii Krakowskiej. Założenia zostały zaprezentowane członkom Komitetu Sterującego i są gotowe do przedstawienia organom podejmującym decyzję o ich przyjęciu.

Plan zrównoważonej mobilności Metropolii Krakowskiej

Zrealizowany został kolejny etap przygotowywania Planu Zrównoważonej Mobilności Metropolii Krakowskiej (SUMP). Opracowano część diagnostyczną, część dotyczącą wizji i celów, pakietów działań wdrożeniowych oraz projekt kreacji graficznej dokumentu.

Badania komunikacji aglomeracyjnej

Dzięki przeprowadzeniu badań komunikacji aglomeracyjnej pozyskane zostały obszerne dane na potrzeby dalszych analiz co do funkcjonowania linii aglomeracyjnych, możliwych wariantów wzajemnych rozliczeń czy zmian na liniach. Badania objęły linie Komunikacji Miejskiej w Krakowie, Wielickiej Komunikacji Miejskiej oraz pozostałych linii gminnych.

Realizacja projektu RiConnect

Efektem zrealizowanego we współpracy z gminą Skawina projektu RiConnect było opracowanie Zintegrowanego Planu Działań oraz Koncepcji funkcjonalno-przestrzennej Skawińskiego Centrum Komunikacyjnego wraz z otoczeniem.

Realizacja projektu pozwoliła na zdobycie doświadczeń w europejskich sieciach współpracy, a także umożliwiła opracowanie schematu współpracy pomiędzy SMK oraz gminą w realizacji projektów międzynarodowych, który wykorzystywany będzie podczas kolejnych działań.

Projekty Strategii ZIT dotyczące zrównoważonej mobilności

W ramach alokacji ZIT prowadzone były intensywne prace związane z wdrożeniem projektów dotyczących zrównoważonej mobilności w ramach poddziałania 4.5.1 RPO WM 2014-2020.

Ich efektem jest powstawanie nowej infrastruktury służącej celom zrównoważonej mobilności (P+R, ścieżki rowerowe, zakup taboru autobusowego).

dr Artur Kozioł
Burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka

Działania Stowarzyszenia w obszarze mobilności w 2022 roku to przede wszystkim praca nad założeniami integracji taryfowo-biletowej na terenie Metropolii Krakowskiej, w tym nad Biletem Metropolitalnym. Za nami także kolejne etapy prac nad Planem Zrównoważonej Mobilności.
Dzięki przeprowadzonym badaniom komunikacji aglomeracyjnej uzyskaliśmy dane niezbędne do dalszego dostosowania transportu publicznego do potrzeb mieszkańców.
Liczne projekty realizowane w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych pozwalają na powstawanie nowej infrastruktury służącej celom zrównoważonej mobilności, której wprowadzenie jest absolutną koniecznością.

Współpraca z ekspertami

Współpraca z przedstawicielami ZTP w Krakowie, Departamentu Infrastruktury Drogowej i Transportu UMWM, Wydziału Gospodarki Komunalnej GMK, Politechniki Krakowskiej pozwoliła na poprawę jakości prowadzonych prac w zakresie mobilności dzięki wymianie eksperckiej wiedzy w tej dziedzinie.

MAGIA WSPÓŁPRACY

Działania w obszarze Mobilność nie byłyby możliwe bez współpracy z partnerami, m.in. Zarządem Transportu Publicznego w Krakowie, Departamentem Infrastruktury Drogowej i Transportu UMWM, Wydziałem Gospodarki Komunalnej UMK, Obszarem Metropolitalnym Barcelony, Wolański sp. z o.o., Kolejami Małopolskimi, Centrum Inżynieryjno-Technicznym PROGRES Urszula Pręcikowska-Soból, Rolandem Krebsem oraz Politechniką Krakowską.
Dziękujemy za wsparcie, inspiracje i dzielenie się swoją wiedzą!

Metropolia Krakowska innowacyjna i konkurencyjna

Działania obszaru tematycznego **GOSPODARKA** koncentrują się na tworzeniu warunków do rozwoju przedsiębiorczości wśród mieszkańców wszystkich ośrodków miejskich i wiejskich Metropolii m.in. poprzez identyfikację i rozwijanie lokalnych specjalności, odkrywanie potencjałów i przewag konkurencyjnych oraz skuteczną współpracę – przede wszystkim w tzw. złotym trójkącie pomiędzy samorządem, nauką a biznesem. Jednymi z warunków wzmocnienia konkurencyjności są konieczność zwiększenia oferty terenów inwestycyjnych oraz podnoszenie jakości i dostępności kapitału ludzkiego, po to, by odpowiadać na bieżące potrzeby rynku pracy.

Wypracowanie Planu działania

Uchwalony w lipcu br. przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Plan Działania, powstał na drodze partycypacji gmin stowarzyszonych. Plan pozwoli skupić się na realizacji priorytetowych zadań, niezbędnych do osiągnięcia celów dziedzinowych wyznaczonych w Strategii Metropolia Krakowska 2030.

Promocja marki gospodarczej regionu

Publikacja „Metropolia Krakowska. Metropolia Możliwości" to kompleksowe źródło informacji

dla wszystkich zainteresowanych marką gospodarczą Metropolii Krakowskiej. Tegoroczna edycja wydawnictwa zyskała odświeżoną formę oraz najnowsze dane statystyczne. Publikacja budzi duże zainteresowanie na krajowych i zagranicznych targach inwestycyjnych i jest gospodarczą wizytówką Metropolii.

Roman Ptak
Członek Zarządu SMK
Burmistrz
Miasta i Gminy Niepołomice

Gospodarka to kolejny obszar współpracy metropolitalnej, w ramach którego wypracowaliśmy Plan Działania, umożliwiający osiągnięcie celów Strategii Metropolia Krakowska 2030.
Szeroko podejmowane działania w zakresie wzmocnienia potencjału gospodarczego Metropolii Krakowskiej i rozwój lokalnych specjalizacji to m.in. spotkania z przedsiębiorcami, dzielenie się doświadczeniami oraz wiedzą.

Transfer dobrych praktyk

Prezentacja dobrych praktyk to stały element Forum Rozwoju Gospodarczego Metropolii Krakowskiej, zrzeszającego gminnych ekspertów z zakresu rozwoju gospodarczego. Eksperci krajowi, regionalni oraz lokalni inspirują ciekawymi projektami i narzędziami. Prezentacja sposobów pobudzania lokalnej przedsiębiorczości zaowocowała nawiązaniem szerokich kontaktów i zainspirowaniem uczestników spotkań do organizowania wydarzeń promujących lokalną przedsiębiorczość.

Wsparcie dla przedsiębiorców

Zorganizowane wspólnie z gminami: Liszki, Igołomia-Wawrzeńczyce i Świątniki Górne spotkania dla przedsiębiorców nie tylko pokazały zainteresowanie gmin sprawami przedsiębiorców, ale również były okazją do zapoznania się z ofertą wsparcia regionalnych instytucji otoczenia biznesu. W ich trakcie możliwe było również pozyskanie informacji o aktualnych programach i projektach krajowych oraz europejskich skierowanych do przedsiębiorców. Duża frekwencja i pozytywne oceny spotkań pokazują, że są to inicjatywy potrzebne do rozwoju przedsiębiorczości w gminach Metropolii.

Zbliżające się pierwsze konkursy w ramach nowej perspektywy finansowej UE były przyczynkiem do organizacji wydarzeń w ramach tegorocznych edycji Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości w Małopolsce czy Małopolskiego Festiwalu Innowacji. Wiedza nabyta podczas tych wydarzeń pozwoli przedsiębiorcom lepiej przygotować się na nowe wyzwania.

Rozwój współpracy

Podpisanie porozumienia o współpracy ze spółką Kraków-Nowa Huta Przyszłości S.A. jest kolejnym krokiem do budowy silnej i konkurencyjnej marki gospodarczej Metropolii Krakowskiej. Współpraca ta umożliwi jeszcze lepsze wykorzystanie efektów wspólnie realizowanego, skierowanego do przedsiębiorców, projektu KMA4Business.

MAGIA WSPÓŁPRACY

W ramach dziedziny „gospodarka" współpracowaliśmy z wieloma partnerami, m.in. Głównym Punktem Informacyjnym Funduszy Europejskich, Zarządem Dróg Miasta Krakowa, spółką Kraków -Nowa Huta Przyszłości S.A., Małopolskim Centrum Przedsiębiorczości, Bankiem Gospodarstwa Krajowego, Centrum Business in Małopolska, Krakowskim Parkiem Technologicznym, Małopolskim Obserwatorium Rozwoju Regionalnego oraz dr. Marcinem Piątkowskim.
Dziękujemy za wsparcie, inspiracje i dzielenie się swoją wiedzą!

Metropolia Krakowska inspirująca i czerpiąca z różnorodności

Działania w dziedzinie **KULTURA CZASU WOLNEGO** koncentrują się na budowie zintegrowanej, atrakcyjnej oferty odpowiadającej na potrzeby odbiorców w oparciu o efektywną współpracę animatorów kultury, rekreacji i sportu oraz stworzenie bazy wiedzy o atrakcjach turystycznych. Ważnym komponentem celu jest promocja walorów przyrodniczych oraz dziedzictwa kulturowego czerpiąca z różnorodności regionu.

Kulturalna oferta włączająca

Wzmożony napływ uchodźców z objętej wojną Ukrainy zwrócił uwagę na konieczność projektowania przez instytucje kultury oferty skierowanej do cudzoziemców i umożliwiającej im włączanie się w życie lokalnych społeczności.

Prezentacja dobrych praktyk Instytutu Kultury Willa Decjusza na Forum Oferty Czasu Wolnego była okazją do wymiany doświadczeń związanych z działaniami podejmowanymi wspólnie z przedstawicielami różnych kultur. Stanowiła też inspirację do dalszej pracy nad poszerzaniem oferty gminnych instytucji kultury.

Wypracowanie standardu informacji

Nawiązanie współpracy z Krakowskim Biurem Festiwalowym zaowocowało cyklem szkoleń dotyczących tworzenia atrakcyjnych treści oraz komunikatów prezentujących ofertę czasu wolnego gmin Metropolii.

Publikacja kalendarium wydarzeń

Dzięki współpracy Metropolii z KBF od czerwca 2022 roku zapowiedzi wydarzeń kulturalnych odbywających się w gminach członkowskich prezentowane są w zakładce „W gminach Metropolii" na portalu Kraków Culture-Karnet.

Standardy wypracowane w ramach powyższej współpracy z KBF wykorzystane zostały również przy tworzeniu podstrony z ofertą czasu wolnego na stronie internetowej SMK.

Kulturalne wizytówki gmin Metropolii

W 2022 roku opracowane zostały wizytówki pokazujące potencjał gmin Metropolii Krakowskiej w zakresie kultury, rekreacji i turystyki. To atrakcyjny materiał informacyjny oraz promocyjny prezentujący walory całego obszaru i każdej gmin z osobna.

Analiza zasobów

Eksperci Krakowskiego Biura Festiwalowego przygotowali również raport z analizą zasobów rekreacyjnych i kulturalnych gmin Metropolii. Dokument zawiera też rekomendacje na temat promowania oferty czasu wolnego.

Marek Jamborski
Członek Zarządu SMK
Wójt Gminy
Kocmyrzów-Luborzyca

Dzięki skoordynowanej i spójnej współpracy w obszarze kultura czasu wolnego, coraz więcej dowiadujemy się o magii miejsc i zakątków znajdujących się we wszystkich gminach Metropolii Krakowskiej. Poznajemy i promujemy potencjał turystyczny Metropolii m.in. poprzez współpracę z Krakowskiem Biurem Festiwalowym.

Efektem tej współpracy było zarówno pozyskanie wiedzy i umiejętności przez pracowników gmin, jak i partycypacyjne wypracowanie standardów informacji, które prezentują kulturalne oblicze Metropolii.

Zrównoważona turystyka

Podczas serii warsztatów w ramach prac nad Polityką zrównoważonej turystyki Krakowa wypracowana została lista działań do realizacji projektów zebranych w banku pomysłów na zrównoważenie turystyki regionu i poprawę jakości usług turystycznych.

Plan działania

Rozpoczęły się prace nad Planem działania w dziedzinie kultury czasu wolnego, który ma wskazać zadania, dzięki którym zrealizowane zostaną cele wyznaczone w Strategii Metropolia Krakowska 2030.

MAGIA WSPÓŁPRACY

Działania w obszarze kultura czasu wolnego mogły być realizowane dzięki szerokiej współpracy z partnerami, m. in. Instytutem Kultury Willa Decjusza, Fundacją Warsztat Innowacji Społecznych i Krakowskim Biurem Festiwalowym.
Dziękujemy za wsparcie, inspiracje i dzielenie się swoją wiedzą!

Metropolia Krakowska sprzyjająca skutecznej edukacji włączającej

Główne cele w ramach obszaru tematycznego **EDUKACJA** koncentrują się na sprawnej, kompleksowej organizacji oświaty przy jednoczesnym stworzeniu warunków do inspirującej i efektywnej współpracy, a zarazem wykreowaniu dostępnej i przyjaznej przestrzeni sprzyjającej edukacji. Planowane działania zapewnią atrakcyjną ofertę kształcenia, dostosowaną do oczekiwań rynku pracy.

Forum Edukacji

Metropolia Krakowska to wspólnota gmin, które dzielą się wiedzą i doświadczeniem, jak również korzystają z dobrych praktyk członków Stowarzyszenia. Powołane w mijającym roku Forum Edukacji jest kolejną platformą wymiany informacji, współpracy i wzajemnych inspiracji gmin stowarzyszonych. Działania Forum ukierunkowane są na budowę oraz wzmacnianie współpracy partnerów z wielu sektorów. Nadrzędnym celem tej współpracy jest podnoszenie jakości edukacji na terenie Metropolii.

Partycypacyjne planowanie

Ponadlokalna współpraca w zakresie edukacji ma na celu zarówno podniesienie jakości kształcenia na wszystkich poziomach, jak i zarządzanie oświatą w sposób, który pozwoli osiągnąć wyznaczone cele. Prace nad planem podnoszenia jakości kształcenia i zarządzania oświatą w Metropolii Krakowskiej doprowadzono do etapu przyjęcia wypracowanych partycypacyjnie założeń.

Innowacyjne formy współpracy

Organizacja kilkunastu spotkań Forum Edukacji w poszczególnych gminach Metropolii Krakowskiej umożliwiła dotarcie do najważniejszych interesariuszy lokalnego sektora oświaty. Spotkania odbywające się w formule zogniskowanych wywiadów grupowych były okazją do przeprowadzenia pogłębionej diagnozy potrzeb. Pozyskane dzięki wywiadom dane pozwoliły na wygenerowanie szeregu pomysłów na wspólne działania w kierunku rozwoju edukacji w gminach Metropolii. Istotnym aspektem spotkań było włączenie do prac lokalnych liderów oświaty.

Kampus 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego, fot. SMK

Piotr Piotrowski
Wójt Gminy Mogilany

Współpraca w zakresie sprawnej i kompleksowej organizacji oświaty to główny cel działań w obszarze edukacji. Pierwszy poczyniony przez nas krok to uruchomienie Forum Edukacji, które stanowić będzie trzon szerokiej koalicji międzysektorowej na rzecz rozwoju edukacji na terenie Metropolii Krakowskiej.

Nawiązanie pierwszych partnerstw na rzecz rozwoju edukacji przybliża nas do zapewnienia atrakcyjnej oferty kształcenia, dostosowanej do oczekiwań rynku pracy.

Koalicja na rzecz edukacji

Nawiązanie pierwszych partnerstw to ważny krok w dążeniu do rozwoju edukacji odpowiadającej na wyzwania współczesności.
W 2022 roku podpisano porozumienie o współpracy z Małopolskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli - publiczną placówką doskonalenia nauczycieli prowadzoną przez samorząd Województwa Małopolskiego. Celem porozumienia jest wspieranie rozwoju oświaty oraz edukacji w Metropolii Krakowskiej poprzez wsparcie merytoryczne i eksperckie, organizację szkoleń oraz doradztwa dla członków SMK, wymianę dobrych praktyk, upowszechnianie materiałów edukacyjnych, jak również podejmowanie starań o pozyskanie funduszy na realizację projektów partnerskich.

MAGIA WSPÓŁPRACY

Działania w obszarze edukacja mogły być realizowane dzięki współpracy z partnerami, m.in. Małopolskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Niepubliczną Placówką Doskonalenia Nauczycieli LEKTIKON oraz Specjalistyczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną dla Dzieci z Niepowodzeniami Edukacyjnymi w Krakowie.
Dziękujemy za wsparcie, inspiracje i dzielenie się swoją wiedzą!

Metropolia Krakowska zapewniająca nowoczesne usługi społeczne

Główny cel działań obszaru tematycznego **USŁUGI SPOŁECZNE** ogniskuje się na przygotowaniu się samorządów do wyzwań związanych ze zmianami demograficznymi, w szczególności do pogłębiającego się zjawiska starzenia się społeczeństwa, ale także skutków zmieniającej się tkanki społecznej mieszkańców gmin Metropolii Krakowskiej. W tym kontekście istotna jest nie tylko większa dostępność miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, usług opiekuńczych czy tzw. opieki wytchnieniowej, ale także wypracowanie standardów usług dla osób z doświadczeniem migracyjnym.

Deinstytucjonalizacja usług

Przejście od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej w środowisku lokalnym jest jednym z ważniejszych wyzwań obszaru tematycznego usługi społeczne. W tym zakresie prowadzony jest bieżący monitoring regulacji prawnych oraz możliwości wsparcia działań podejmowanych w ramach Metropolii Krakowskiej. Krokiem w kierunku przygotowania się do wyzwań z zakresu deinstytucjonalizacji było włączenie gmin Metropolii do działań szkoleniowych i doradczych prowadzonych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w kontekście centrów usług społecznych.

Wsparcie dla uchodźców wojennych

Jednymi z wyzwań, przed którym aktualnie stoją samorządy lokalne są znaczne zmiany demograficzne i społeczne oraz postępujące procesy migracyjne. Wyzwaniem szczególnym stał się napływ uchodźców z objętej wojną Ukrainy.
Proaktywna postawa wobec kryzysu uchodźczego zaowocowała powołaniem zespołu zadaniowego, udziałem w posiedzeniach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, a także uruchomieniem aktualizowanego na bieżąco kanału informacyjnego dla JST.
Zidentyfikowane i opisane dobre praktyki gmin Metropolii Krakowskiej w zakresie wsparcia uchodźców zostały zamieszczone w specjalnie opracowanym raporcie dystrybuowanym wśród przedstawicieli gmin Metropolii.

Strategia migracyjna

Projekt krajowej strategii migracyjnej tworzy ramy dla metropolitalnego planu współpracy dotyczącego polityki migracyjnej. W pracach nad tym dokumentem bazować będziemy przede wszystkim na dobrych praktykach naszych Gmin dotyczących wsparcia osób chroniących się na obszarze Metropolii Krakowskiej przed wojną na Ukrainie. Tworzyć one będą swoistą mapę drogową dla interwencji samorządu w tej dziedzinie.

Małgorzata Duży
Burmistrz Miasta i Gminy
Świątniki Górne

Jednym z wyzwań stojących przed Stowarzyszeniem Metropolia Krakowska jest zapewnienie mieszkańcom dostępnych i wysokiej jakości usług społecznych w kontekście czekających nas, nieuchronnych zmian demograficznych.
Za nami pierwsze kroki w kierunku priorytetyzacji zagadnień z zakresu usług społecznych, które stanowią podstawę opracowania planów działania w tym obszarze.

Priorytetyzacja

Prace nad ustaleniem hierarchii ważności zagadnień z zakresu usług społecznych były etapem wprowadzającym do opracowywania planów działania w tej dziedzinie.

Uzdrowisko Kopalnia Soli „Wieliczka", fot. SMK

MAGIA WSPÓŁPRACY

W ramach dziedziny usługi społeczne współpracowaliśmy m.in. z Unią Metropolii Polskich oraz Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Krakowie.
Dziękujemy za wsparcie, inspiracje i dzielenie się swoją wiedzą!

Magiczne miejsca Metropolii Krakowskiej

Bogactwo oferty kulturalnej Krakowa jest oczywiste, ale mnogość propozycji spędzania wolnego czasu w gminach krakowskiego obwarzanka zaskakuje zarówno turystów z daleka, jak i mieszkańców regionu. Dbałość o pamięć pokoleń, nieoczywiste połączenia tradycji z nowoczesnością, miejsca służące rekreacji i bliski kontakt z naturą to #MagiaMetropolii, z której czerpać można bez końca.

Magia różnorodności

Miejsca doskonale znane i wciąż czekające na odkrycie. Bliskie naturze i wykorzystujące najnowocześniejsze rozwiązania. Wydarzenia organizowane z rozmachem i kameralne, skierowane do węższych grup odbiorców. Bez względu na to, który kierunek wybierzesz, w każdej z gmin Metropolii Krakowskiej znajdziesz rozbudowaną ofertę kulturalną, propozycje aktywnego wypoczynku i zachwycającą o każdej porze roku przyrodę.

Magia współpracy

Szeroki wachlarz oferowanych przez gminy aktywności to efekt współdziałania: dbających o lokalną tożsamość instytucji, animatorów wsłuchujących się w potrzeby społeczności, mieszkańców chcących zachować pamięć o przodkach.

Kopalnia Soli "Wieliczka", fot. SMK

Wodospad Szum, fot. SMK

Wspólny kalendarz wydarzeń promujących organizowane przez poszczególne gminy przedsięwzięcia w jednym miejscu w sieci zbiera najciekawsze propozycje oferty czasu wolnego. Jest on dostępny w portalu Kraków Culture-Karnet, w zakładce „W gminach Metropolii". A to zaledwie część oferty gmin obwarzanka. By zaspokoić apetyt na więcej warto zajrzeć na strony internetowe urzędów gmin i gminnych ośrodków kultury.

Zamek Korzkiew, fot. SMK

Dolina Mnikowska, fot. SMK

Magia inspiracji

Nie sposób na kilkunastu stronach przedstawić wszystko, co ma do zaoferowania piętnaście stowarzyszonych w Metropolii Krakowskiej gmin. Znajdujący się na kolejnych kartach Magazynu Metropolitalnego miniprzewodnik, potraktujcie jako punkt wyjścia do dalszych odkryć i wydeptywania własnych ścieżek. Zapraszamy w magiczną podróż po gminach Metropolii!

PLANER CZASU

Więcej informacji o ofercie kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej gmin Metropolii Krakowskiej znajdziecie na stronie www.metropoliakrakowska.pl.

To Magia za jednym kliknięciem!

Kraków. Miasto źródeł

Kraków, Stare Miasto, fot. SMK

Dawna stolica Polski słynie z zabytków, w których zaklęta jest ponadtysiącletnia historia naszego państwa. Nie bez powodu historyczne centrum Krakowa zostało wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Trudno też znaleźć tutaj dzień bez cieszących się europejską renomą festiwali.

SKARBY MIASTA KRÓLÓW

Kraków uzyskał prawa miejskie w 1257 roku, jednak jego dzieje sięgają czasów znacznie dawniejszych, a na obecny kształt metropolii złożyło się wiele wcześniejszych miejscowości. Formalną stolicą miasto było do 1795 roku, zaś do roku 1609 Wawel stanowił główną siedzibę władców państwa polskiego. Kraków od średniowiecza jest również ośrodkiem naukowym - za sprawą Akademii Krakowskiej, jednego z najstarszych europejskich uniwersytetów.

Rynek Główny w Krakowie, fot. SMK

Mimo długiej, naznaczonej wojnami historii miasto królów polskich przetrwało niemal bez uszczerbku, zachowując swój średniowieczny układ urbanistyczny. Na Rynku Głównym przez wieki krzyżowały się ważne handlowe szlaki.

Dominujące nad Starym Miastem wzgórze wawelskie do dziś stanowi źródło polskiej kultury i najcenniejszy w kraju zespół zabytkowy.

Kraków to ponad sto oddziałów muzealnych z niepowtarzalnymi kolekcjami i opowieściami, wielka tradycja życia teatralnego i kabaretowego, magnes dla miłośników kultury ze wszystkich stron świata – także za sprawą renomowanych festiwali.

Z KALENDARIUM FESTIWALI

WIOSNA
- Misteria Paschalia
- Festiwal Muzyki Filmowej
- Miesiąc Fotografii w Krakowie

LATO
- Festiwal Kultury Żydowskiej
- Miłosz Festival
- Summer Jazz Festival
- Sacrum Profanum

JESIEŃ
- Patchlab - festiwal sztuki cyfrowej
- Conrad Festival
- Krakowskie Zaduszki Jazzowe

ZIMA
- Opera Rara
- Boska Komedia

Wzgórze Wawelskie, fot. SMK

Klimat otoczonego zielenią Plant zabytkowego centrum, urokliwe zaułki dawnego żydowskiego miasta na Kazimierzu, piękno architektury i bogata oferta kulturalna każdego roku przyciągają do Krakowa miliony turystów z całego świata. W świadomości wielu z nich Kraków istnieje jako miasto Karola Wojtyły, który tutaj studiował, a następnie pełnił funkcję biskupa i arcybiskupa do chwili wyboru na papieża Jana Pawła II. Z kolei dla miłośników literatury „twarzami Krakowa" są poeci nobliści: Wisława Szymborska i Czesław Miłosz, a także Joseph Conrad oraz Stanisław Lem. Kraków, Europejskie Miasto Kultury roku 2000 zasłużenie nosi również tytuł Miasta Literatury UNESCO.

Opactwo Benedyktynów w Tyńcu, fot. SMK

DZIEDZICTWO I NOWOCZESNOŚĆ

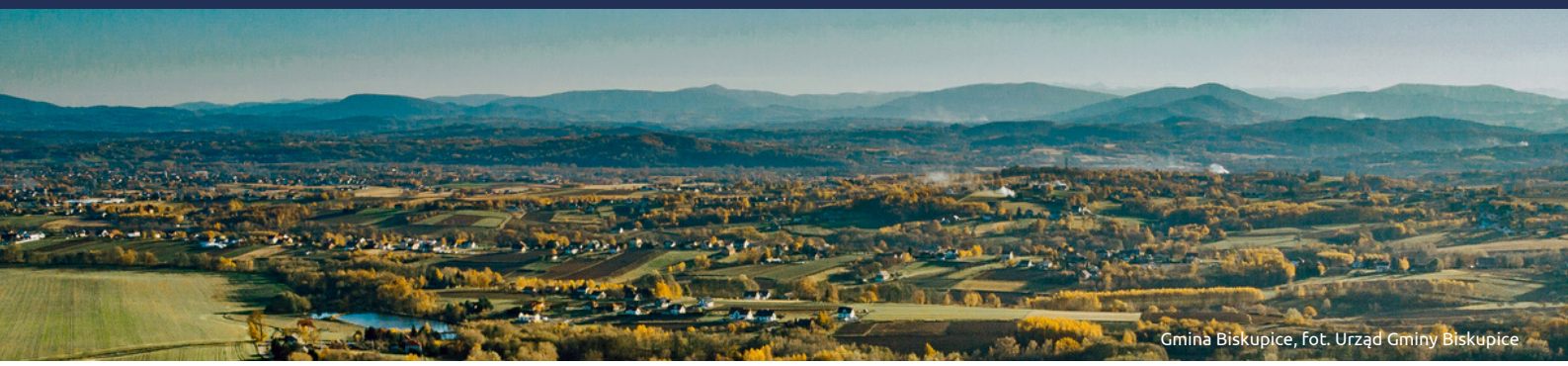
Centrum Kongresowe ICE Kraków, Cricoteka czy hala sportowo-widowiskowa Tauron Arena Kraków, a także odkrywana po latach życia na uboczu, planowana najpierw jako odrębne miasto dzielnica Nowa Huta to tylko kilka przykładów współczesnej architektury, która staje się częścią wizerunku miasta, tak samo jak jego cenne zabytkowe budowle. W Krakowie wszystko, co dawne, łączy się harmonijnie z tym, co nowoczesne.

Park Lotników Polskich w Krakowie, fot. SMK

Nie należy zapominać, że jest to jednocześnie silny ośrodek współczesnej sztuki i nauki z wieloma uniwersytetami, akademiami artystycznymi oraz innymi uczelniami. Najsłynniejszą z krakowskich i polskich szkół wyższych jest godnie podtrzymujący ciągłość i tradycję Akademii Krakowskiej Uniwersytet Jagielloński. Warto odwiedzić Kraków przynajmniej raz, by przekonać się do niego samemu, a później… można już tylko wracać, by wciąż na nowo odkrywać uroki oraz magnetyczną siłę tego miasta.

Biskupice. Zatrzymaj się i... zostań!

Gmina Biskupice, fot. Urząd Gminy Biskupice

Niezwykłe obiekty architektury sakralnej, urok szlacheckich dworów i licznych przydrożnych kapliczek, przeplatają się tu z pięknem krajobrazu pogórza wielickiego.

SKARBY KOŚCIOŁÓW I DWORKÓW

W gminie znajdują się trzy cenne zabytkowe kościoły. Najbardziej okazały jest Kościół św. Marcina w Biskupicach, usytuowany na wzniesieniu, z którego rozpościera się panorama na Kraków oraz Puszczę Niepołomicką. W Bodzanowie warto zwiedzić XVIII-wieczny drewniany kościół św. Apostołów Piotra i Pawła. Wnętrze pochodzącego z XVI wieku kościoła Znalezienia Krzyża Świętego w Łazanach skrywa unikatowe tabernakulum wydrążone w pozostawionym pniu rosnącego tu kiedyś dębu.

Uroku okolicy dodają dworki. Klasycystyczny dwór w Łazanach pochodzi z pierwszej połowy XIX wieku. Również XIX-wieczny jest otoczony zabytkowym parkiem dwór w Tomaszkowicach. Dwór w Jawczycach powstał w 1935 roku. Budynek otacza XIX-wieczny park, na skraju którego rośnie niezwykle rzadkie w Polsce drzewo – liczący około 200 lat, wpisany na listę pomników przyrody, potężny buk amerykański.

ARCHEOLOGICZNE ODKRYCIA

Na górze Chełmik w Biskupicach natrafiono na osadę pochodzącą z epoki brązu oraz na ślady jeszcze starszego neolitycznego osadnictwa. Na Bukowej Górze w Biskupicach odnaleziono ślady małego grodu obronnego, natomiast Jawczyce słynne są z tajemniczych, pochodzących z przełomu neolitu oraz wczesnej epoki brązu kurhanów.

WYDARZENIA CYKLICZNE

WRZESIEŃ

- Festiwal Folklorystyczny połączony ze Świętem plonów

Panorama Biskupic, fot. Urząd Gminy Biskupice

JESTEŚMY BLISKO!

35 min. samochodem z centrum Krakowa

15 min. komunikacją miejską z Wieliczki

Czernichów. Kajakiem po ptasim raju

Ścieżka ornitologiczna Łączany, fot. Urząd Gminy Czernichów

Kto chce aktywnie i interesująco spędzić czas, nie będzie żałował. Pieszo, na rowerze a nawet konno, może podziwiać walory przyrodnicze gminy, która słynie z najstarszej szkoły rolniczej w Polsce.

NATURA NA WYCIĄGNIĘCIE RĘKI

Bogactwo przyrody, obszarów chronionych i cennych krajobrazowo stwarza naturalne warunki do rozwoju rekreacji i turystyki pieszej, rowerowej oraz konnej. Szlaki prowadzą po najbardziej urokliwych miejscach.

Z TEGO SŁYNIEMY

Najstarsza działająca bez przerwy szkoła rolnicza w Polsce ma siedzibę w Czernichowie. W końcu XIX wieku miejscowość ta stała się kolebką spółdzielczości wiejskiej. W marcu 1890 roku za sprawą profesora szkoły dr. Franciszka Stefczyka rozpoczęła działalność pierwsza w Galicji Spółdzielcza Kasa Oszczędności i Pożyczek.

Na terenie gminy leżą dwa parki krajobrazowe: Rudniański i Bielańsko-Tyniecki oraz Rezerwat Przyrody Nieożywionej Kajasówka. To także raj dla miłośników ptaków za sprawą ścieżki ornitologicznej Łączany. Gmina wykorzystuje również swoje położenie nad Wisłą, organizując ogólnopolski spływ kajakowy na trasie Czernichów – Kraków.

Niewątpliwą atrakcją tego miejsca jest możliwość uprawiania jeździectwa.

Klub jazdy konnej działa przy Zespole Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Czernichowie. W dniu patrona myśliwych odbywa się tu tradycyjna pogoń za lisem.

REGIONALNA SPECJALNOŚĆ

- kiełbasa lisiecka

Rezerwat Kajasówka, fot. SMK

JESTEŚMY BLISKO!

45 min. samochodem z centrum Krakowa

50 min. komunikacją miejską z krakowskiego Salwatora

Igołomia-Wawrzeńczyce. Bogactwo czarnej ziemi

Pałac Wodzickich w Igołomi, fot. SMK

Święty malarz i zakonnik, lekarz legionista, wybitny malarz pejzażysta, światowej sławy sportsmenka. Wszyscy oni są dziećmi tej żyznej gleby.

WIELKIE NAZWISKA MAŁEJ GMINY

W Igołomi urodził się Adam Chmielowski. W miejscu nieistniejącego już domu teraz znajduje się Muzeum Świętego Brata Alberta. Bogactwem tego miejsca są ludzie i ziemia. Podążając śladem słynnych mieszkańców trafić można na wyjątkowe nazwiska: kompozytora, organisty, i dyrygenta wielkich chórów Henryka Miłka, malarza Wincentego Wodzinowskiego, bohaterskiego prezydent Kielc Stefana Artwińskiego, legionisty i żołnierza Września 1939, lekarza Leona Tochowicza, a także walczącej dziś na stadionach świata płotkarki Klaudii Siciarz.

DARY ZIEMI I SKARBY ARCHITEKTURY

Za sprawą bardzo urodzajnej gleby, czarnoziemów, typowo rolnicza gmina zwana jest Zagłębiem Warzywnym Małopolski.

Z dziedzictwa materialnego koniecznie należy zauważyć znajdujący się w parku w stylu angielskim Pałac Wodzickich. W jego otoczeniu stoi pochodząca z początku XIX wieku Grottgerowska Kuźnia. Wnętrze kuźni uwiecznił Artur Grottger w słynnym rysunku *Kucie kos* przedstawiającym przygotowania do powstania styczniowego. Zespół pałacowy: pałac, kuźnia, park z piękną dojazdową Aleją Kasztanową, wpisane są do rejestru zabytków.

Z KALENDARIUM WYDARZEŃ

WIOSNA
- Gminne Forum Kobiet
- Jarmark Wielkanocny

LATO
- *Święty jest wśród nas* - uroczystość upamiętniająca Św. Brata Alberta

JESIEŃ
- Małopolskie Święto Warzyw
- Finał Festiwalu Dyni

ZIMA
- Wieczór kolęd i pastorałek

Zbiory dyni w Wawrzeńczycach, fot. SMK

JESTEŚMY BLISKO!

40 min. samochodem z centrum Krakowa w kierunku Sandomierza

W gminie znajduje się Lotnisko Aeroklubu Krakowskiego

Kocmyrzów-Luborzyca. Na szlaku Kościuszki

Kościół św. Mikołaja w Czulicach, fot. SMK

Tutaj można aktywnie i ciekawie spędzić czas, podziwiając pośród łagodnych pagórków walory przyrodnicze i historyczne okolic stolicy Małopolski. Dzięki kolei podmiejskiej zaledwie w kwadrans umknąć od zgiełku Krakowa do oazy ciszy i spokoju.

ODPOCZYNEK WŚRÓD PRZYRODY

Walory przyrodnicze gminy Kocmyrzów-Luborzyca takie jak np. Las w Goszczy z polaną Św. Mikołaja oraz las w Łuczycach, ścieżki rekreacyjno-edukacyjne przy stawach w Dojazdowie, Baranówce i Głębokiej, stanowią doskonałe miejsce do wytchnienia i odpoczynku.

MIEJSCA, KTÓRE WARTO ZNAĆ

Najbardziej okazałą świątynią jest Kościół Podwyższenia Krzyża w Wysiołku Luborzyckim, który dzięki swym związkom z Uniwersytetem Jagiellońskim i Królową Jadwigą zyskał przed wiekami wiele cennych kosztowności.

Tędy przebiega Małopolski Szlak Insurekcji Kościuszkowskiej, upamiętniający wymarsz wojsk Tadeusza Kościuszki z Luborzycy na bitwę pod Racławicami, a także Małopolski Szlak Architektury Drewnianej z kościołem w Czulicach i kaplicą w Wilkowie.

Ponadto znajdują się tu liczne zabytki architektury, głównie dworskie i sakralne, takie jak kościoły, a także przydrożne kapliczki.

WYDARZENIA CYKLICZNE

CZERWIEC

- Dni gminy z konkursem potraw regionalnych
- Małopolski przegląd krakowiaka

PAŹDZIERNIK

- Rekonstrukcja Bitwy Krakowskiej 1914 r.

Staw w Głębokiej, fot. Urząd Gminy Kocmyrzów-Luborzyca

JESTEŚMY BLISKO!

Z centrum Krakowa najłatwiej dotrzeć tu:

w 15 min. pociągiem (do stacji Baranówka)

w 20 min. samochodem

Liszki. To lubię!

Zalew na Piaskach Kryspinów, fot. Urząd Gminy Liszki

W ziemi Lisieckiej można zakochać się za sprawą wypiekanych kukiełek, kołocy, wyśmienitej kiełbasy i zalewu. Także podziwiając widoki i ukształtowanie terenu, które zachęca do aktywnego wypoczynku.

NAD WODĄ I W DOLINACH

Zdecydowana większość gości zna Kryspinów oraz wspaniałe miejsce do rekreacji, jakim jest Zalew na Piaskach. To idealny wybór dla ludzi lubiących wodne atrakcje oraz relaks. Piaszczysta plaża, a także urocze zakątki kąpieliska przyciągają latem tłumy turystów i mieszkańców stolicy Małopolski, w szczególności spragnionych orzeźwiających kąpieli i obcowania z naturą.

Ziemia Lisiecka stała się atrakcyjna turystycznie nie tylko dzięki zalewowi. Są tu również miejsca mniej oczywiste, takie jak Rezerwat Zimny Dół w Czułowie czy Dolina Mnikowska, jeden z najbardziej klasycznych jarów krasowych w Polsce. Przybysza zadziwią charakterystyczne dla wapiennych utworów jurajskich różnorodne formy rzeźby, wyróżniające ten skrawek ziemi w skali krajowej.

Rzeka Wisła i widok na Piekary, fot. Urząd Gminy Liszki

Panorama Liszek, fot. Urząd Gminy Liszki

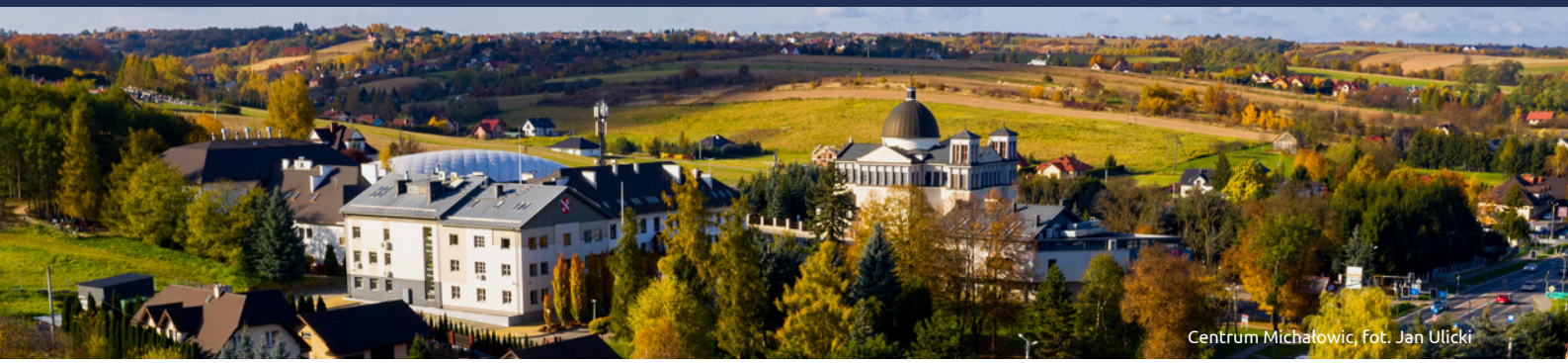
REGIONALNE SPECJALNOŚCI

- kiełbasa lisiecka krajana
- kukiełki – bułki o charakterystycznym podłużnym kształcie
- kołoce - okrągłe placki z serem i rodzynkami
- kosze i inne przedmioty wyplatane z wikliny

JESTEŚMY BLISKO!

- 25 min. samochodem z centrum Krakowa
- 20 min. komunikacją miejską z krakowskiego Salwatora
- 6 km od Międzynarodowego Portu Lotniczego w Balicach

Michałowice. Kultura bez granic

Centrum Michałowic, fot. Jan Ulicki

Tu Kadrówka obaliła słupy graniczne, tak zaczęła się polska niepodległość. Teraz można czerpać bez granic: energię z obcowania z historią, radość z uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, piękno i siłę, które dadzą nam naddłubniańskie ścieżki.

WŚRÓD PEREŁ ARCHITEKTURY

W sięgającym początkami 1340 r. drewnianym kościele św. Jakuba w Więcławicach Starych obok licznych dzieł sztuki gotyku szczególne miejsce zajmuje malowany na desce tryptyk św. Mikołaja z 1477 r.

Kościół św. Jakuba w Więcławicach Starych, fot. Jan Ulicki

W Raciborowicach znajduje się kościół z XV w., ufundowany przez Jana Długosza, murowany w stylu gotyckim. Pięknie prezentuje się tonący w zieleni starego ogrodu, a zarazem doskonale widoczny z trasy na Warszawę, Dwór w Michałowicach.

Z ciekawą historią regionu zapoznać się można, sięgając do trzech tomów doskonale opracowanej monografii gminy.

Z KALENDARIUM WYDARZEŃ

LATO

- Święto Kadrówki i piknik patriotyczny
- Małopolski Festiwal Orkiestr Dętych
- Zawody biegowe Młyn Trail Michałowice

CAŁY ROK

- seanse filmowe w Kinie za Rogiem
- koncerty, wystawy, inspirujące spotkania

Panorama Michałowic, fot. Jan Ulicki

JESTEŚMY BLISKO!

Z centrum Krakowa najłatwiej dotrzeć tu:

w 20 min. samochodem

w 30 min. komunikacją miejską

Mogilany. Po prostu odetchnij!

Aleja Grabowa w Mogilanach, fot. Urząd Gminy Mogilany/M. Skarbiński

Zabytkowy Dwór w Mogilanach i urokliwa Aleja Grabowa zachęcają do kontemplacji i wytchnienia od zgiełku w otoczeniu natury. Jednocześnie bliskość Krakowa sprawia, że jest to miejsce relaksu, odpoczynku oraz cel krótkich wypadów poza miasto. Ale przede wszystkim dobra przestrzeń do życia.

Z WIDOKIEM NA GÓRSKIE PASMA

Gmina wyróżnia się panoramą Beskidów i Karpat co sprawia, że jest wyjątkowo malownicza. Najbardziej rozpoznawalnym obiektem tego terenu jest Dwór w Mogilanach wraz z założeniem parkowym, który obecnie stanowi miejsce działań kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych.

PRZYRODA I TRADYCJA

Walory przyrodnicze tych okolic, jak np. Las Bronaczowa ze ścieżkami pieszymi i rowerowymi czy florystyczny Rezerwat Cieszynianka stanowią doskonałe miejsce do odpoczynku i nabrania głębszego oddechu. W ten krajobraz wpisują się także liczne zabytki architektury, głównie zabudowania o charakterze dworskim i obiekty sakralne, m.in. kościoły i przydrożne kapliczki.

Mieszkańcy gminy kultywują tradycję i folklor. W Mogilanach oraz Bukowie działają Zespoły Regionalne Mogilanie wraz z Kapelą Ludową oraz Bukowioki. Na programy tych grup składają się pieczołowicie przygotowane widowiska, bardzo wiernie pokazujące m.in. zwyczaje i obrzędy wsi podkrakowskiej i folklor Krakowiaków Zachodnich.

Z KALENDARIUM WYDARZEŃ

WIOSNA

- *Majówka w Mogilańskim Dworze*

JESIEŃ

- *Spinka krakowska:* przegląd zespołów folklorystycznych, kapel ludowych i gawędziarzy

Dwór w Mogilanach, fot. Urząd Gminy Mogilany

JESTEŚMY BLISKO!

Z Krakowa najłatwiej dotrzeć tu:

- w 30 min. samochodem z centrum miasta
- w 15 min. komunikacją miejską z pętli Borek Fałęcki

Niepołomice. wPUSZCZAją marzenia!

Zamek Królewski w Niepołomicach, fot. Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa

Niepołomice to miasto tętniące życiem, pełne sztuki i zielonych terenów rekreacyjnych. Na odwiedzających czekają zabytki historyczne oraz atrakcje kulturalne w najbliższym sąsiedztwie Puszczy.

NAJCENNIEJSZE ZABYTKI

Najstarsze budowle w stolicy gminy datowane są na połowę XIV stulecia i powstały z inicjatywy Kazimierza Wielkiego. Należą do nich nazywany małym Wawelem Zamek Królewski oraz kościół Dziesięciu Tysięcy Męczenników.

MIEJSCA AKTYWNOŚCI I WYPOCZYNKU

W 2022 roku otwarto Błonia, teren rekreacyjno-spacerowy zajmujący aż sześć hektarów, znajdujący się tuż za Zamkiem Królewskim.

W mieście znajduje się jedyne w Polsce Muzeum Fonografii, prezentujące zapomniane urządzenia do zapisywania i odtwarzania dźwięku. W Małopolskim Centrum Dźwięku i Słowa odbywają się spektakle, koncerty, spotkania, prelekcje oraz całoroczne warsztaty artystyczne. W Młodzieżowym Obserwatorium Astronomicznym można wziąć udział w zajęciach z astronomii, robotyki oraz chemii.

Będąc w okolicy nie można pominąć siódmego co do wielkości kompleksu leśnego w kraju. Rozciągająca się na powierzchni 12 tysięcy hektarów Puszcza Niepołomicka poprzecinana jest licznymi ścieżkami rowerowymi i traktami spacerowymi.

Z KALENDARIUM WYDARZEŃ

CZERWIEC
- Dni Niepołomic
- Bieg w pogoni za żubrem

WRZESIEŃ
- Niepołomicki Festiwal Wina
- Pola Chwały
- Zawody regionalne i towarzyskie w skokach przez przeszkody

Puszcza Niepołomicka, fot. Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa

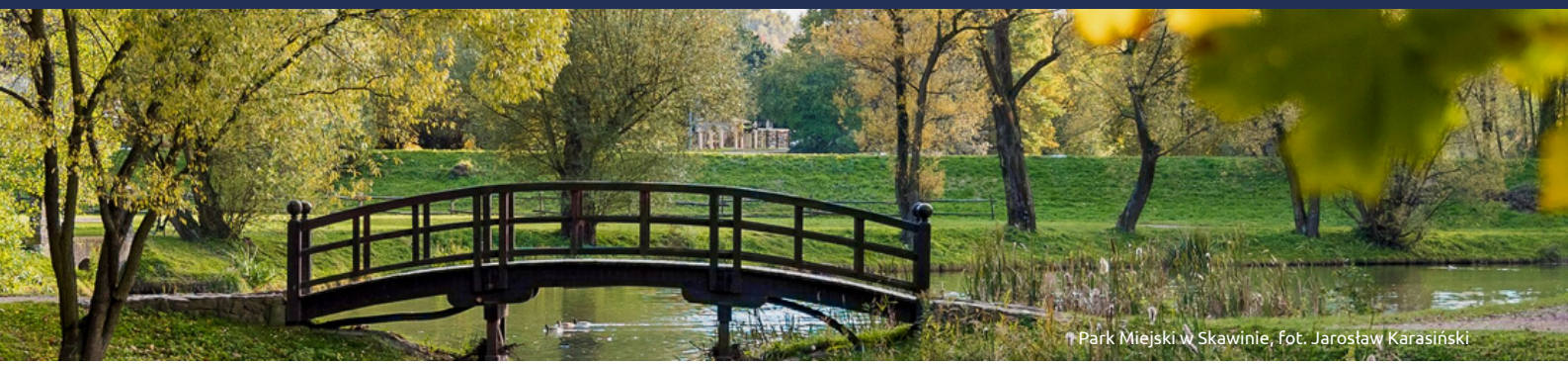
JESTEŚMY BLISKO!

Z Krakowa najłatwiej dotrzeć tu:

w 25 min. pociągiem (z dworca Kraków Główny do stacji Podłęże)

w 35 min. komunikacją miejską z pętli Mały Płaszów

Skawina. Z tradycją w przyszłość

↑ Park Miejski w Skawinie, fot. Jarosław Karasiński

Mówisz: Skawina – myślisz: przemysł i rozwój technologiczny. Jeśli jednak chcesz aktywnie wypocząć lub zaczerpnąć kultury, na odkrycie czekają ścieżki spacerowe, rowerowe, lokalne tradycje i bogata oferta wydarzeń.

WSPÓŁPRACA TO PODSTAWA

Trzy instytucje: Miejska Biblioteka Publiczna, Muzeum Regionalne, Centrum Kultury i Sportu, a także koła gospodyń wiejskich i liczne stowarzyszenia to siła napędowa skawińskiej kultury. Dzięki ich działaniom i wzajemnej współpracy można przebierać w zdumiewającej liczbie wydarzeń, takich jak: wernisaże, koncerty, spektakle, spotkania autorskie czy warsztaty artystyczne.

NA SKAWIŃSKICH ŚCIEŻKACH

Miłośnikom aktywnego wypoczynku spodobają się atrakcyjne trasy spacerowe i rowerowe. Wędrówki po Lesie Bronaczowa, odkrywanie doliny Cedronu czy przejażdżka na dwóch kółkach wzdłuż meandrującej Wisły to nie tylko wytchnienie od zgiełku miasta, ale również spotkanie z ma-lowniczą przyrodą. Na terenie gminy zlokalizowane są urokliwe kościółki leżące na Małopolskim Szlaku Architektury Drewnianej oraz zabytkowe dwory. Na szczególną uwagę zasługuje kościół pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Krzęcinie oraz późnogotycka świątynia w Woli Radziszowskiej. W mieście Skawina warto odwiedzić doskonale utrzymany kompleks parkowy oraz skawiński rynek, którego układ urbanistyczny z czasów lokacji miasta (1364 r.) zachował się do dziś.

WYDARZENIA CYKLICZNE

STYCZEŃ

- Noworoczny Koncert Galowy SkaVienna

CZERWIEC

- Dni Skawiny: gwiazdy estrady i jedno z najlepszych wesołych miasteczek w Europie
- Skawiński Tydzień Teatralny: najciekawsze realizacje i przedstawienia premierowe lokalnych grup, a także spektakle gościnne

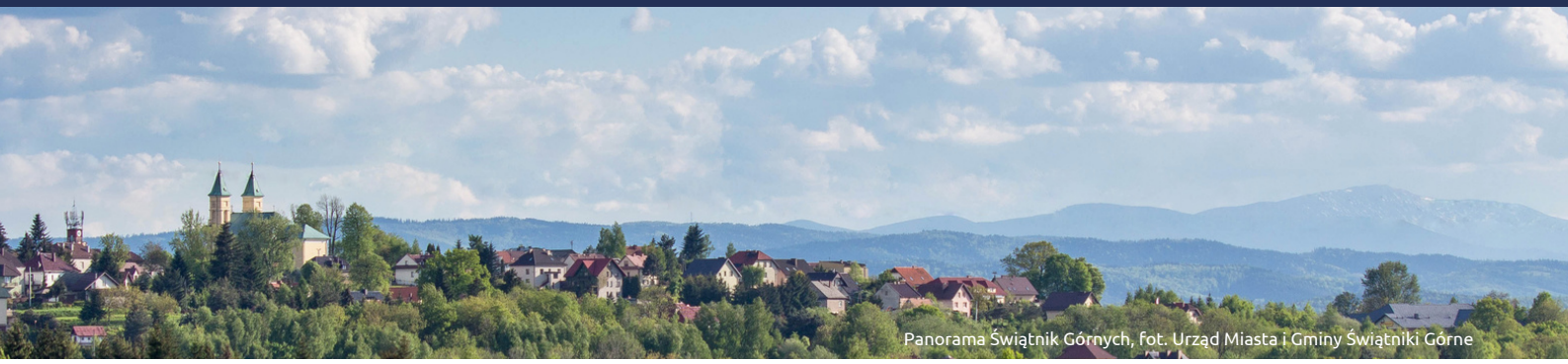
Kościół w Woli Radziszowskiej, fot. Jarosław Karasiński

JESTEŚMY BLISKO!

Z centrum Krakowa najłatwiej dotrzeć tu:

- w 30 min. pociągiem
- w 40 min. samochodem
- w 75 min. rowerem nadwiślańską trasą przez Tyniec

Świątniki Górne. Gmina w metalu wykuta

Panorama Świątnik Górnych, fot. Urząd Miasta i Gminy Świątniki Górne

Niewielkie, malownicze miasteczko skrywa wielowiekową historię, w której liczne związki z ważnymi wydarzeniami w dziejach Polski zaskoczą niejednego historyka.

ŚLUSARSKIE TRADYCJE

Największe skarby gminy Świątniki Górne to jedyne w Polsce Muzeum Ślusarstwa i położenie na wyniosłych wzgórzach Pogórza Wielickiego.

Muzeum Ślusarstwa w Świątnikach Górnych, fot. SMK

Muzeum znajduje się w zabytkowym budynku Szkoły Ślusarskiej. Można tu zapoznać się z wielowiekową tradycją ślusarstwa oraz płatnerstwa, które rozwijało się w Świątnikach od XVII wieku. Wśród eksponatów znajdują się kopie zbroi husarskich i szabli zwanej świątnicką, wiele zabytkowych kłódek oraz narzędzi. Specjalna ekspozycja poświęcona jest historii związanej z pracą tutejszych mieszkańców w charakterze świątników wawelskich, czyli strażników Katedry Królewskiej.

Z KALENDARIUM WYDARZEŃ

GRUDZIEŃ

- Jarmark Bożonarodzeniowy: prezenty świąteczne, ozdoby choinkowe, wyrobymi rzemiosła artystycznego, regionalne potrawy. Jarmarkowi towarzyszą koncerty kolęd, spektakle teatralne, animacje i zabawy dla dzieci.

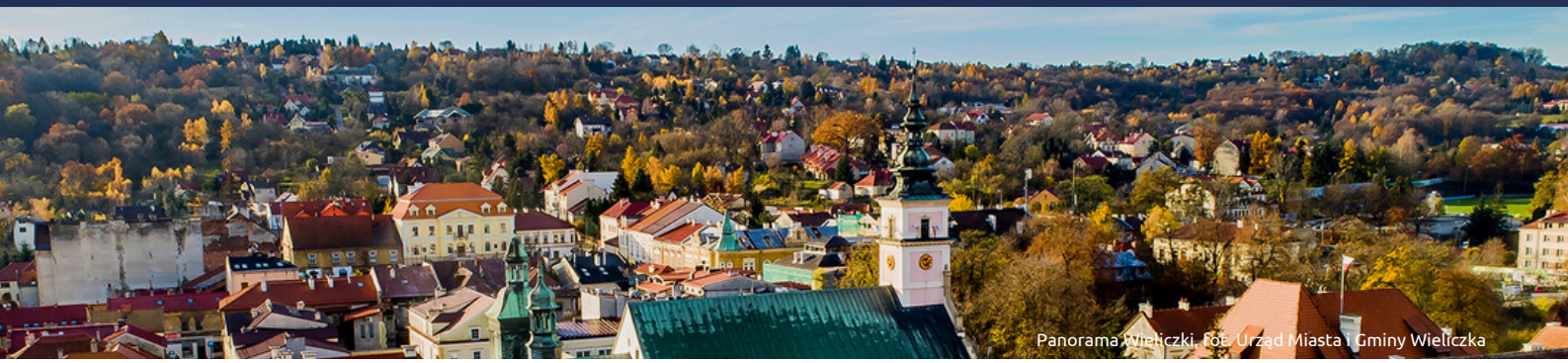
Kościół św. Stanisława w Świątnikach Górnych, fot. Urząd Miasta i Gminy Świątniki Górne

JESTEŚMY BLISKO!

Z Krakowa najłatwiej dotrzeć tu:

- w 30 min. samochodem z centrum
- w 35 min. komunikacją miejską z pętli Borek Fałęcki

Wieliczka. Solny skarb

Panorama Wieliczki, fot. Urząd Miasta i Gminy Wieliczka

Kopalnia soli wraz z Muzeum Żup Krakowskich, zabytkowa architektura, urokliwe parki, nowoczesna baza sportowo-rekreacyjna to atuty perły Małopolski. Wieliczka jest stolicą powiatu i gminy, która dzięki ostrym pagórkom i dolinom rzek przyciąga też miłośników aktywnego wypoczynku i pięknych widoków.

KOPALNIANE DZIEDZICTWO

Wielicka kopalnia jest jedynym na świecie obiektem górniczym czynnym bez przerwy od średniowiecza. Znajduje się tam uzdrowisko działające 135 m pod ziemią. Kaplice, jeziorka, ślady dawnych górniczych robót, zachowane w wydrążonych w złożach solnych komorach, obrazują ponad 7 wieków historii polskiego górnictwa solnego.

Jednym z najważniejszych zabytków jest również Muzeum Żup Krakowskich ze stałymi ekspozycjami poświęconymi archeologii i historii Wieliczki oraz z największą w Polsce kolekcją solniczek. Z zamkiem sąsiaduje najstarszy szyb górniczy miasta powstały w połowie XIII wieku.

WIELICKIE SACRUM

Największą świątynią w mieście jest Sanktuarium Księżnej Wieliczki. Na peryferiach znajduje się modrzewiowy kościół pw. św. Sebastiana, stanowiący wyjątkową ozdobę Szlaku Architektury Drewnianej w Małopolsce. Szlak wiedzie również przez inne miejscowości gminy – zabytkowe drewniane świątynie można zobaczyć także w Grabiu i Podstolicach.

Z KALENDARIUM WYDARZEŃ

WIOSNA
- Siuda Baba
- Solne Uwielbienie

LATO
- Dni św. Kingi
- Summer Music Festival

ZIMA
- Koncert Noworoczny

Kopalnia Soli "Wieliczka", fot. SMK

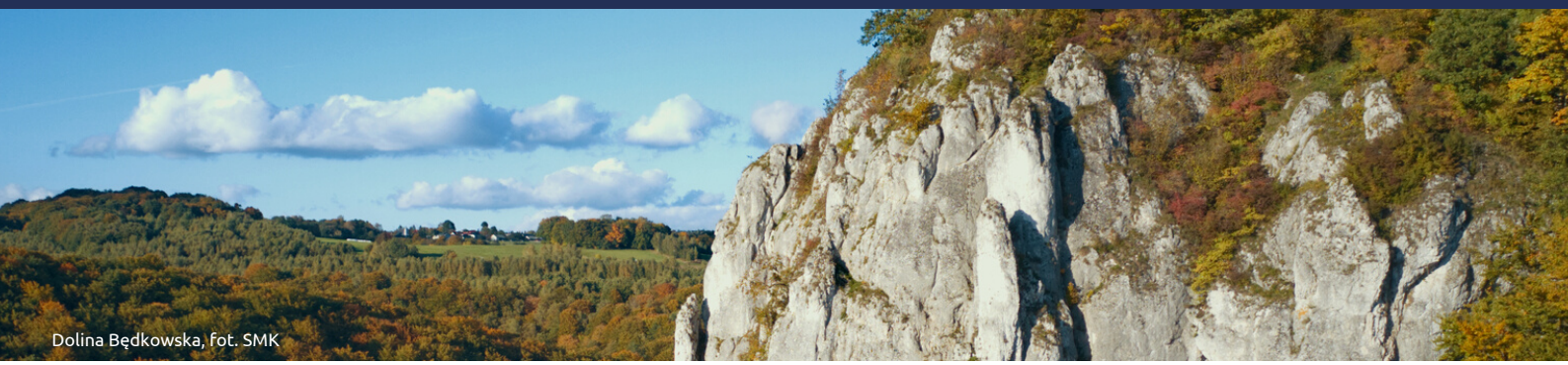
JESTEŚMY BLISKO!

Z centrum Krakowa najłatwiej dotrzeć tu:

w 25 min. pociągiem

w 30 min. samochodem

Wielka Wieś. Mała Polska

Dolina Będkowska, fot. SMK

Polska na południu ma góry, a na północy morze. Tu jest na odwrót. Na południu najniżej, a morze zabytków wieńczą dwa tętniące życiem dwory. Idąc w górę na północ, można znaleźć wyciszenie wśród natury.

WIELKOWIEJSKIE DWORY

Mocną stroną gminy jest bliskość natury oraz jej niezwykłych wytworów, takich jak imponujące jaskinie i urokliwe jurajskie doliny. W drodze na Jurę warto jednak też zobaczyć Dwór Konopków w Modlnicy oraz pospacerować po parku Dworu w Tomaszowicach.

Siedziba Konopków powstała w XVIII wieku. Bywali tu m.in. Tetmajer, Grottger i Matejko, zaś Oskar Kolberg, mieszkając w dworze, zebrał po okolicznych wioskach część materiału do publikacji *Krakowskie w czterech częściach*.

Dwór tomaszowicki jest miejscem interesujących wystaw malarstwa, imponującej kolekcji rzeźby współczesnej w dworskim parku oraz spotkań artystów.

CUDA NATURY

Na początku Jury Krakowsko-Częstochowskiej swoje korytarze otwiera Jaskinia Wierzchowska Górna i tak jest już od 7 milionów lat, na co wskazują pierwsze dowody osadnictwa. Nieco dalej Jura zachwyca zaskakującymi kształtami wapiennych skał w Dolinie Będkowskiej.

WYDARZENIA CYKLICZNE

WRZESIEŃ

- Święto Jury - Juromania

MAJ - PAŹDZIERNIK, CO DRUGA SOBOTA

- Wielkowiejski Targ - ekologiczny, w duchu smart village

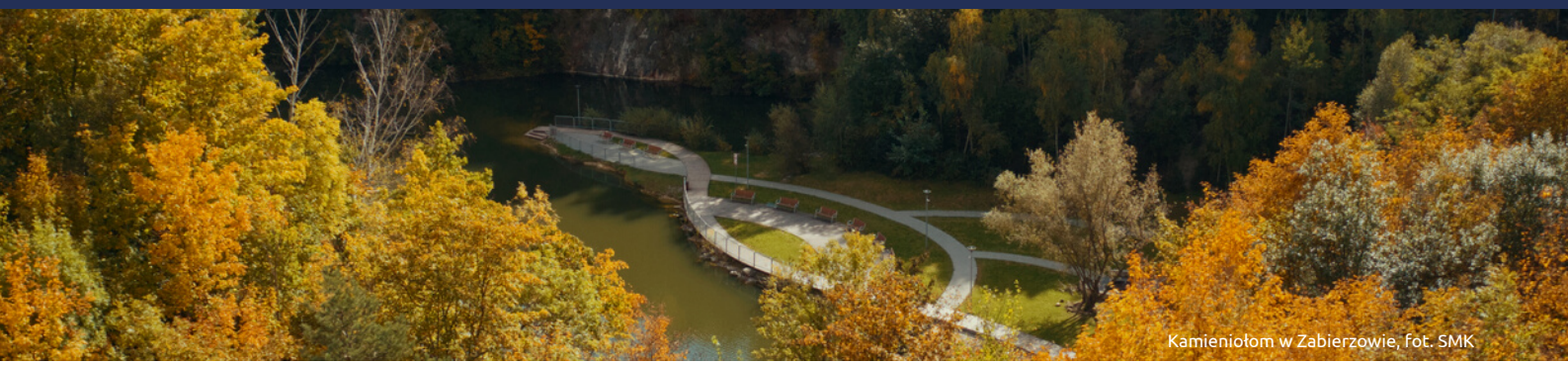
Dwór w Tomaszowicach, fot. Urząd Gminy Wielka Wieś

JESTEŚMY BLISKO!

Z centrum Krakowa najłatwiej dotrzeć tu:

- w 30 min. samochodem
- w 35 min. rowerem ścieżką od Ronda Ofiar Katynia w kierunku na północ
- w 45 min. autobusem

Zabierzów. Jurajska kraina aktywności

Kamieniołom w Zabierzowie, fot. SMK

Kompleksy leśne, baśniowe i fantazyjne kształty ostańców, zapraszają na spacery po dolinkach i wycieczki rowerowe. Malownicze tereny oraz bogata oferta wydarzeń kulturalnych są gwarancją dobrze spędzonego czasu.

AKTYWNIE PRZEZ CAŁY ROK

Znaczny obszar gminy Zabierzów znajduje się w granicy Tenczyńskiego Parku Krajobrazowego oraz Dolinek Krakowskich, co sprzyja aktywnościom fizycznym na świeżym powietrzu. Wyjątkowe położenie i bliska odległość od Krakowa sprawiają, że tereny te są często odwiedzane przez turystów.

Ziemia zabierzowska ma bogatą historię, a jednocześnie nowoczesną infrastrukturę techniczną oraz komunikacyjną. Jest miejscem przyjaznym zarówno dla mieszkańców, jak i dla turystów. O każdej porze roku gmina oferuje wiele imprez plenerowych, koncertów, spektakli, wernisaży i ciekawych spotkań.

Kamieniołom w Zabierzowie, fot. SMK

Z KALENDARIUM WYDARZEŃ

CZERWIEC
- Dni Gminy: atrakcje kulturalne, muzyczne i sportowe

LIPIEC
- Rodzinny Piknik Ekologiczny

SIERPIEŃ
- Dożynki

CYKLICZNIE
- Eko Targ z pokazem gotowania

Skała Kmity, fot. SMK

JESTEŚMY BLISKO!

20 min. pociągiem ze stacji Kraków Główny

30 min. samochodem z centrum Krakowa

6 km od Międzynarodowego Portu Lotniczego w Balicach

Zielonki. Aktywnie, barwnie, tradycyjnie

Zamek w Korzkwi, fot. SMK

Pucheroki, Herody, strój krakowski – to tradycje, które są tu pielęgnowane. Rajd Rowerowy i Półmaraton Marchewkowy – imprezy podczas których mieszkańcy i goście integrują się na sportowo w pięknych okolicznościach przyrody.

ROWEREM PRZEZ JURĘ

Przejeżdżając kilka kilometrów od centrum Krakowa można znaleźć się w innym świecie. W miejscu, które Stanisław Wyspiański wybrał na dom dla swojej rodziny. Gdzie pęd życia zwalnia pośród zieleni dolin Prądnika, Korzkiewki i Dłubni. Skąd pośród malowniczych jurajskich pagórków rozpościerają się najpiękniejsze panoramy widokowe na stolicę Małopolski. Szlaki rowerowe Zielonek wiodą szachownicą pól do pięciu fortów Twierdzy Kraków (to najwięcej po samym Krakowie) oraz obok zamku w Korzkwi – pierwszego od strony Wawelu Orlego Gniazda.

DUMNI Z DZIEDZICTWA

Ciągle żywe i pielęgnowane są tu tradycje – noszenia krakowskiego stroju „od Zielonek", a także unikatowy zwyczaj pucheroków – krakowskich żaków, którzy krążą po gminie w każdą Niedzielę Palmową. Warto poznać tę tradycję, która nieprzerwanie od wieków trwa w Zielonkach. W kolorowych czapach pucheroki pukają do drzwi domów, a wszyscy przybysze mogą posłuchać ich wierszowanych oracji w Bibicach, podczas Gminnego Przeglądu.

Z KALENDARIUM WYDARZEŃ

WIOSNA
- Rajd rowerowy po gminie

LATO
- Festiwal Muzyczna Korzkiew

JESIEŃ
- Półmaraton Marchewkowy

ZIMA
- Przegląd grup kolędniczych

Pucheroki, fot. Urząd Gminy Zielonki

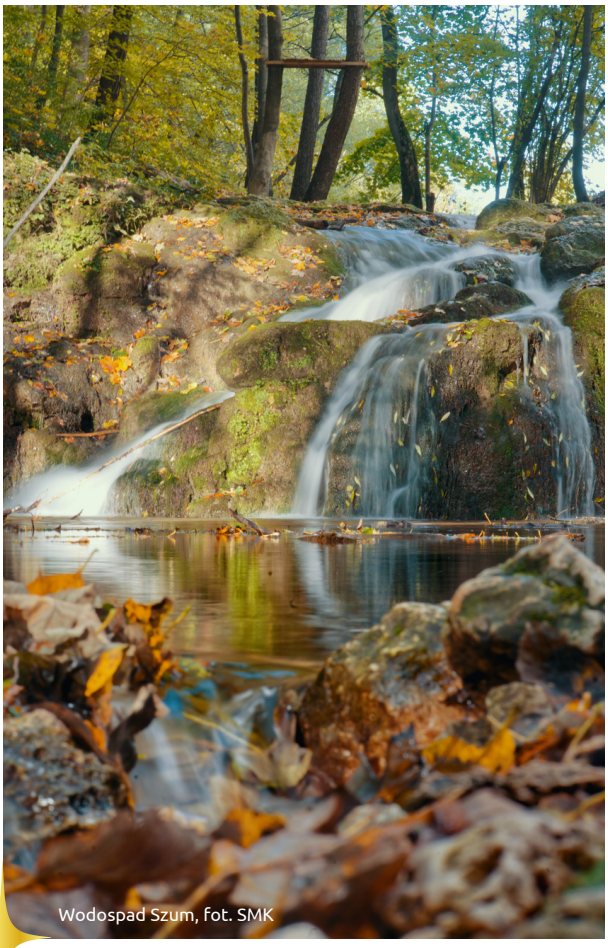
JESTEŚMY BLISKO!

20 min. komunikacją miejską z centrum Krakowa - do wyboru 19 linii autobusowych, w tym dwie przyspieszone i dwie nocne

Magia Metropolii Krakowskiej

Kościół św. Jakuba w Więcławicach Starych, fot. SMK

Dolina Będkowska, fot. SMK

Wodospad Szum, fot. SMK

Labirynt z kukurydzy, Wawrzeńczyce, fot. SMK

Opactwo Benedyktynów w Tyńcu, fot. SMK

Jaskinia Wierzchowska, fot. SMK

Szanowni Państwo,

specjalne wydanie Magazynu Metropolitalnego, które trzymacie w rękach stanowi swoistą prezentację mocy Metropolii Krakowskiej. Tkwi ona w wyjątkowej magii współpracy, która sprawia, że wspólnie przemyślane decyzje przynoszą efekty, których podsumowanie prezentujemy na kartach tego wydania Magazynu.

Moc Metropolii Krakowskiej to także różnorodny potencjał turystyczny drzemiący m.in. w magicznych miejscach, do których odwiedzenia zachęcamy prezentując wizytówki poszczególnych gmin.

#MocMetropolii

